

Signaal Digitaal – recensie – 8 september 2025

Achter het etiket: afgestemd opvoeden van neurodivergente kinderen

Eline Claey's

978-940141-366-4 | 2025 | Lannoo

Eline Claey's is praktijkgericht orthopedagoge. Ze bouwde de afgelopen jaren heel wat ervaring op als thuisbegeleidster en zorgcoördinator. Als mama van twee kinderen in een 'intens gezin' en met een eigen diagnose van ADHD zet ze hier ook nog haar kennis als ervaringsdeskundige naast.

Met haar boek 'Achter het etiket: afgestemd opvoeden van neurodivergente kinderen' wil ze "het hart, hoofd, de armen en oren openen voor wat anders is" om - zoals de titel aangeeft - achter het etiketje te gaan kijken en het kind niet te vereenzelvigen met de DSM-criteria van zijn/haar diagnose. Om te kijken naar de mogelijkheden van het kind en niet alleen de beperkingen te zien. Een kind is meer dan zijn diagnose en verdient een aanpak/opvoeding op maat.

Hiervoor vertrekt ze vanuit het kader van *Afgestemd opvoeden*. Dit concept is vormgegeven door Jürgen Peeters en baseert zich op drie pijlers: (1) hechtingsbevorderend ouderschap, (2) democratische discipline, en (3) herstel van stress en trauma.

Het eerste hoofdstuk staat uitgebreid stil bij deze pijlers en geeft uitleg bij de visie van *Afgestemd opvoeden*. Hierbij wordt vertrokken vanuit de visie dat probleemgedrag gezien moet worden als signaalgedrag en men op zoek moet naar de onderliggende oorzaken, zodat er ingezet kan worden op langtermijndoelen in plaats van kortdurende gedragscontrole. Probleemgedrag zien als signaalgedrag en daarbij op zoek gaan naar het onderliggende dus. Daarnaast benadrukt *Afgestemd opvoeden* om altijd te vertrekken vanuit en te streven naar verbinding en afstemming met het kind, waarbij er ook ruimte gelaten wordt voor emotionele ontlading. Het biedt een visie op opvoeding en opvoedingsvragen, voor kinderen met en zonder diagnose.

Zoals de titel van boek verraadt, past de auteur het gedachtengoed van *Afgestemd opvoeden* toe op kinderen met een diagnose (ASS, ADHD, DCD). Het tweede hoofdstuk wijdt ze aan diagnostiek in al zijn facetten: hoe het proces verloopt, voor- en nadelen van diagnoses, de emotionele impact, psycho-educatie, enz. Daarnaast wordt er ook stilgestaan bij het belang van een neurodiverse blik, wat de overgang maakt naar het volgende hoofdstuk. Daarin wordt ingegaan op de onderliggende mechanismen en oorzaken van signaalgedrag. Neurodiversiteit betekent verder kijken dan het label en de diagnose, naar de eigen talenten en beperkingen. Zo kan een kind een aanpak op maat krijgen. Achter de schermen van het gedrag wordt er stilgestaan bij de werking van het stresssysteem, het drieledig brein en de vaardigheden waar neurodivergente kinderen vaak op vastlopen (emotieregulatie, executieve functies, cognitie,

sociaal-emotionele vaardigheden, sensomotorische integratie). Al deze functies en vaardigheden worden duidelijk uitgelegd en er worden onmiddellijk tips aan gekoppeld voor thuis en op school.

Ook de volgende hoofdstukken richten zich vooral op het dagelijkse leven en hoe te leven met een neurodivergent kind en intens gezin. Hierbij wordt voldoende ruimte voorzien voor de emotionele beleving van de kinderen zelf, maar ook de ouders, brussen en omgeving.

Afsluiten doet de auteur met enkele inzichten die voor haar onmisbaar zijn in de zoektocht naar afstemming en om naar het kind achter het etiket te kijken.

Achter het etiket is in eerste instantie gericht op ouders van neurodivergente kinderen waarbij er ruim aandacht wordt geschonken aan tips, het delen van eigen ervaringen en herkenning. Het mooie evenwicht tussen achterliggende theorieën en toepassingen op de praktijk maakt dat het vlot leesbaar en ongetwijfeld herkenbaar is voor ouders. Het boek nodigt uit om te reflecteren over de eigen aanpak - zonder belerend te willen zijn - en om te blijven kijken naar unieke kinderen, voorbij het label, en te blijven inzetten op verbinding en afstemming.

Als zorgverlener pik je weinig echt nieuwe inzichten op (wat het boek ook niet pretendeert te geven), maar het zet nog eens alles mooi op een rijtje. Ook de tips zijn zeker bruikbaar in de dagelijkse praktijk. Het zet je aan tot nadenken over je eigen houding tegenover je zorggebruikers en hun ouders. Het nodigt je uit om nog meer toe te werken naar afstemming en verbinding. Kortom: een aanrader!

Stéphanie De Leenheer, CAR Impuls Gent

Signaal Digitaal is het digitale tijdschrift van Sig vzw.
Meer info op www.sig-net.be > Signaal Digitaal

Redactie

Geert Andries
Dieter Baeyens
Annemie Desoete
Hilde Roeyers
Sven Van Geel
Herman Van Hove
Marc Van Ussel
Hilde Van Waelvelde
Petra Warreyn
Inge Zink

INCLUSIE IN-ZICHT

De werking van Sig wordt ondersteund door het Wetenschappelijk Netwerk, bestaande uit meer dan 40 leden verbonden aan universiteiten en hogescholen. De volledige namenlijst vindt u op www.sig-net.be > Wetenschap

Redactiesecretariaat

Tijdschrift Signaal Digitaal > signaaldigitaal@sig-net.be
p/a Sig vzw, Pachthofstraat 1, 9308 Gijzegem (Aalst) (B)